

Input op het Verzamelbesluit bodem 2026 door OD NZKG Januari 2025

Algemeen

- **Goede verbeteringen, complimenten hiervoor!**
- De term verwachte startdatum vervangen door **startdatum** op verschillende plekken (4.1221 en 4.1248a Bal). Verwachte startdatum wordt nu 'misbruikt' om aan verplichting voldaan te hebben voldaan en flexibel in te kunnen plannen.
- De duur van de werkzaamheden is in slim gebruik van gegevens niet handig omdat hier geen vaste eenheid aan vast ziet, liever hebben wij een **einddatum** van de werkzaamheden. Hier kunnen we data gestuurd mee werken in plaats van handmatig om zetten naar een einddatum.
- Graag in Bal opnemen dat een **melding na een jaar verval** (net als bij BUS). Wellicht dit ook van toepassing laten zijn op (enkele) - met de activiteit waarvoor melding is gedaan in verband staande - informatieplichten. Zodat er geen ingediende meldingen of informatieplichten blijven 'zweven'. Dat is onhandig voor houden van toezicht, want vervuult het zaakstelsel (werkvoorraad) blijvend.
- Verlengen moet mogelijk zijn via DSO middels een wijziging op de melding, hopelijk hoeft men dan minder bijlagen te uploaden.
- Een ander aandachtspunt is dat de melder van graaf- of saneringswerk veelal een adviesbureau betreft, en dat van de initiatiefnemer van graaf- of saneringswerk in de melding geen e-mailadres wordt vermeld, waardoor alle correspondentie incl. 'instemming' (positieve reactie op melding) uitsluitend via adviesbureau verloopt. Verzoek om ook **e-mailadres initiatiefnemer verplicht uit te vragen** in het DSO.

Artikel I (wijziging Besluit activiteiten leefomgeving):

MBA graven (onderdeel AK)

- In de informatieplicht graven vooraf aan de uitvoering (artikel 4.1221) willen we door de samenvoeging graven boven en onder I ook **geïnformeerd worden of het graven boven of onder I betreft of een combinatie daarvan**.
- In de meldplicht in artikel 4.1220 lid 2 onder b tekst aanpassen naar "de ontgraving **en eventuele opslag van grond**, aangeduid op een kaart en op een dwarsprofiel".
- In de meldplicht in artikel 4.1220 ook **de aanleiding en het doel van de activiteit opnemen**.
- De informatieplicht onder artikel 4.1221 alleen verplichten bij graven onder I.
- In de informatieplicht in artikel 4.1221 lid 1 onder e aanpassen naar "de ontgraving **en eventuele opslag van grond**, aangeduid op een kaart en op een dwarsprofiel"
- De termijn voor informatieplicht in artikel 4.1221 aanpassen naar 1 week.
- In de informatieplicht in artikel 4.1222 lid 1 de datum van de start en de einddatum van de werkzaamheden opnemen.
- Een verplichting bij een bodemonderzoek om zowel een pdf bestand als een **XML** (SIKB format) bestand toe te voegen. Vanuit BRO volgt verplichting om bestanden digitaal te delen dan is digitaal indienen voor de bevoegde gezagen noodzakelijk.
- In artikel 4.1221 en artikel 4.1222 opnemen dat het bevoegd gezag **over wijzigingen van de einddatum** (of nu nog duur) onverwijld **wordt geïnformeerd**.
- In de toelichting opnemen dat bij artikel 4.1227 bedoeld wordt bij graven niet de milieubelastende activiteit graven maar het **graven fysiek**. Omdat het afvoeren een onderdeel is van de mba graven kom je nooit op de **8 weken**.

Artikel 4.1220 Bal zou dan als volgt komen te luiden:

Artikel 4.1220 (melding)

1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 4.1219, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. Een melding bevat:
  - a. de onderzoeken, bedoeld in paragraaf 5.2.2;
. gegevens over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, aangeduid op een kaart;
  - b. gegevens over de ontgraving en de eventuele opslag van grond, aangeduid op een kaart en op een dwarsprofiel;
  - c. het bodemvolume in kubieke meters waarbinnen de activiteit wordt verricht;
  - d. de verwachte hoeveelheid terug te plaatsen grond in kubieke meters; en
  - e. de verwachte hoeveelheid af te voeren grond per partij als bedoeld in artikel 4.1225 in kubieke meters;
. de aanleiding en het doel van de activiteit.
3. Ten minste een week voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het bevoegd gezag.
4. In afwijking van het eerste lid geldt voor het graven in de bodem als het alleen gaat om het tijdelijk uitnemen van grond een termijn van een week.
5. Het eerste lid is niet van toepassing op het graven in bodem:
  - a. met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit; of
  - b. in verband met een spoedreparatie van vitale ondergrondse infrastructuur. In dat geval is artikel 4.1223 van toepassing.

Artikel 4.1221 Bal zou dan als volgt komen te luiden:

Artikel 4.1221 (gegevens en bescheiden: voor het begin van de activiteit)

1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 4.1219, worden aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, gegevens en bescheiden verstrekt over:
  - a. de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht
. de kwaliteit van de bodem waarin wordt gegraven, met als keuze kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde, of kwaliteit boven de interventiewaarde of een combinatie van beide;
  - b. de ~~verwachte~~ startdatum ~~van het begin~~ van de activiteit;
  - c. de ~~verwachte duur~~ einddatum ervan;
  - d. de aanleiding en het doel van de activiteit; en
  - e. de ontgraving en eventuele opslag van grond, aangeduid op een kaart en op een dwarsprofiel.
2. Onverwijld na het wijzigen van de begrenzing, ~~of de~~ ~~verwachte~~ startdatum of einddatum van het begin van de activiteit worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het bevoegd gezag.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op het graven in bodem:
  - a. met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit als het alleen gaat om het tijdelijk uitnemen van grond; of
  - b. in verband met een spoedreparatie van vitale ondergrondse infrastructuur. In dat geval is artikel 4.1223 van toepassing.
4. In afwijking van het eerste lid geldt een termijn van een week voor:
  - a. het graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit; of
  - b. het tijdelijk uitnemen van grond in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit.

5. Het eerste lid, aanhef en onder d, is niet van toepassing op graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit.

Artikel 4.1222 Bal zou dan als volgt komen te luiden:

Artikel 4.1222 (gegevens en bescheiden: voor het begin van de activiteit)

1. Ten minste een week voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 4.1219, worden aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, gegevens en bescheiden verstrekt over:

- a. de naam en het adres van degene die de werkzaamheden gaat verrichten; en
- b. de naam en het adres van de natuurlijke persoon en de onderneming die de milieukundige begeleiding gaan verrichten;

. de startdatum van de activiteit

. de einddatum ervan.

2. Onverwijld na het wijzigen van gegevens, bedoeld in het eerste lid, worden de gewijzigde gegevens verstrekt.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op het graven in bodem:

- a. met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit; of
- b. in verband met een spoedreparatie van vitale ondergrondse infrastructuur. In dat geval is artikel 4.1223 van toepassing.

MBA Opslaan van zonder bewerking herbruikbare grond of baggerspecie (onderdeel AO)

- Het beëindigen van de opslag (informerend over einddatum) opnemen in een informatieplicht ook als er geen verplichtingen zijn voor eindonderzoek.

MBA Toepassen bouwstoffen (onderdeel AP)

- Artikel 4.1248a: startdatum i.p.v. verwachte datum van het begin van de activiteit.
- Informatieplicht staalslakken aanpassen naar meldplicht staalslakken (zie toelichting in bijlage).

MBA toepassen grond en baggerspecie (onderdeel AT)

- We zijn blij met de informatieplicht bij beëindiging van de activiteit.
- In geval van partijkeuringen wordt vaak het rapport van de partijkeuringen en de milieuverklaring bodemkwaliteit bijgevoegd bij de informatieplicht. Voor de beoordeling van de activiteit op basis van de informatieplicht is er de voorkeur voor de toetsing van de partijkeuring in plaats van de milieuverklaring bodemkwaliteit.

Eindonderzoek en herstelplicht (onderdeel AV)

- Mooie verbetering van artikel 5.2 Bal.
- Er is in het Verzamelbesluit bodem 2025 (onderdelen AR en AS) al een mooie slag gemaakt inzake eindonderzoek en herstelplicht. Wat wij nog missen is een meldplicht voor de herstelplichtsanering. Er wordt nu waarschijnlijk teveel vanuit gegaan dat - indien er uit het eindsituatieonderzoek een bodemverontreiniging blijkt - deze volledig ongedaan zal worden gemaakt. In de praktijk blijkt dat zelden mogelijk. Als er vooraf een meldplicht voor de sanering is, heeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om de aanpak te beoordelen, deze (indien niet akkoord) af te keuren, en/of een maatwerkbesluit te nemen waarin aanwijzingen kunnen worden opgenomen. Dit zou dan meer overeenkomen met de meld- en informatieplichten voor een reguliere sanering.

- In artikel 5.6a lid 1 onderdeel b Bal staat: 'een omschrijving van de herstelwerkzaamheden'. In artikel 4.1236, lid 2 onderdeel c Bal staat: 'een omschrijving van de saneringsaanpak'. Dit leidt vaak tot discussies, want wat verstaan we onder een 'omschrijving'? Wij eisen in de praktijk een plan van aanpak / saneringsplan, maar niet alle indieners leveren dat aan. Kan dit aangescherpt worden in deze artikelen? Plan van aanpak of saneringsplan is een ingeburgerde term in de uitvoeringspraktijk. Voorstel: Bij een sanering volgens MBA saneren zou de term 'saneringsplan' kunnen worden gebruikt, en bij een herstelsanering de term 'plan van aanpak'.

Tanks (algemene verbeterpunten)

- Bij verplaatsing van tanks moet een visuele controle plaatvinden op een aantal aspecten. In onze optiek mist de verplichting om die visuele controle ook vast te leggen.

Artikel 4.939. (bodem: visuele controle mobiele opslagtank)

Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem worden een mobiele bovengrondse opslagtank en de daarop aangesloten leidingen na verplaatsing visueel gecontroleerd op:

- morsingen en lekkages;
- beschadigingen en vervormingen;
- functioneren van de lekdetectie, als die aanwezig is;
- functioneren van de anti-hevelbeveiliging, als die aanwezig is; en
- functioneren van de kiep-kantelvoorziening, als die aanwezig is.

Graag toevoegen: Registratie van de visuele controle moet worden vastgelegd in het logboek dat bij de opslagtank behoort.

Artikel 4.955. (bodem: visuele controle tankcontainer of verpakking)

Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem worden een tankcontainer of verpakking en de daarop aangesloten leidingen na verplaatsing visueel gecontroleerd op:

- morsingen en lekkages;
- beschadigingen en vervormingen;
- functioneren van de lekdetectie, als die aanwezig is;
- functioneren van de anti-hevelbeveiliging, als die aanwezig is; en
- functioneren van de kiep-kantelvoorziening, als die aanwezig is.

Graag toevoegen: Registratie van de visuele controle moet worden vastgelegd in het logboek dat bij de opslagtank behoort.

MBA Gesloten bodemenergiesysteem (tekstueel verbeterpunt)

Artikel 4.1147. (bodem: buiten gebruik stellen gesloten bodemenergiesysteem)

- 1 Met het oog op het voorkomen van verontreiniging en vermenging van grondwater uit verschillende watervoerende lagen wordt zo spoedig mogelijk na het beëindigen van het gebruik van het besloten bodemenergiesysteem:
  - a. de circulatievloeistof uit de buizen verwijderd; en
  - b. het systeem zo opgevuld dat de waterscheidende lagen in stand blijven.
- 2 Het ondergrondse deel van het systeem wordt niet verwijderd voor zover het dieper dan 10 m onder het maaiveld ligt.

Aanhef lid 1: besloten bodemenergiesysteem graag wijzigen in gesloten bodemenergiesysteem

Bijlage: Waarom een meldplicht voor staalslakken?

Staalslakken worden toegevoegd aan artikel 4.1258 van het Bal. Dat is een stap in de goede richting. Er is echter één belangrijk bezwaar: hiermee komt er slechts een informatieplicht voor het toepassen van staalslakken en geen meldplicht.

Een belangrijk verschil tussen een informatieplicht en een meldplicht is dat bij een meldplicht sprake is van een verbod op de toepassing als de melding niet, of niet volledig, is gedaan. Dat rechtsgevolg is niet aan de orde als niet (volledig) is voldaan aan een informatieverplichting.

Met een informatieverplichting wordt bedoeld dat aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt. Bij het niet volledig voldoen aan de informatieverplichting geldt er geen verbod om met de activiteit te beginnen. Als niet volledig is voldaan aan de informatieverplichting, kan het bevoegd gezag met een handhavingsmiddel alleen afdwingen dat alsnog de vereiste gegevens worden verstrekt. Er is geen mogelijkheid om de activiteit te verbieden zolang de vereiste gegevens en bescheiden nog niet zijn verstrekt (behalve als het bevoegd gezag zelf aantoonbaar dat niet aan de inhoudelijke regels voor de activiteit wordt voldaan). Die mogelijkheid is er wel als er geen sprake is van een (volledige) melding. In dat geval geldt er namelijk een verbod om met de activiteit te beginnen en kan het bevoegd gezag dat verbod handhaven.

Juist bij staalslakken blijkt keer op keer dat de milieuschade aan het licht komt nadat de toepassing heeft plaats gevonden. De milieurisico's en de maatschappelijke kosten van onjuiste toepassingen zijn hoog en kostenverhaal op de toepasser is vaak lastig waardoor de kosten bij de overheid terecht komen.

Wij vinden, net als OD-NL, dat alleen een meldplicht voldoende waarborgen biedt voor een zorgvuldige toepassing van staalslakken omdat een melding meer middelen biedt voor toezicht en handhaving. De extra administratieve lasten voor de toepasser zijn minimaal gezien de omvang van deze projecten en de milieurisico's en de herstelkosten van deze projecten als het misgaat.